T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 410
KARAR NO : 2018 / 564
KARAR TR : 22.10.2018

ÖZET : Davalı Üniversitenin Araştırma ve Uygulama Hastanesi Eczane Biriminde görev yapaneczacının, aynı yerde görev yapan tekniker tarafından görev yerinde tabanca ile öldürülmesi nedeniyle uğranılan manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamında İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1-G. T.
2-C.T.
3-M. P.T.
4-A. T.
Vekili : Av. İ. B. G.
Davalı : Ankara Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. S. D.

O L A Y : Davacılar vekili dilekçesinde; müteveffa H.T.'ün, Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Hastaneler Başhekimliği Eczane Biriminde kamu görevlisi/eczacı olarak çalışmakta iken, 24.06.2017 tarihinde aynı işyerinde tekniker olarak görev yapan E. T. tarafından, yasaya aykırı şekilde davalı Kurumda bulundurduğu ve taşıdığı silah ile peş peşe ateş edilerek öldürüldüğünü; yapılan ceza yargılamasının sonucunda Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesinin ilamı ile E. T.'in mütevvefayı kasten öldürme suçundan müebbet hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildiğini; öldüren kişiye, olay gününden çok daha öncesinde Ankara Valiliği tarafından ikametgah adresinde bulundurmak üzere bulundurma ruhsatı verilmesine karşın, anılan kişinin, Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Hastaneler Başhekimliği Eczane Biriminde yasalara aykırı şekilde tabancasını ve mermilerini bulundurduğunu; bu durumun Eczane Biriminde birim sorumlusu ve eczacıların sorumlusu ve diğer çalışanlar tarafından da bilinmesine karşın, bu hususta sorumlular tarafından işlem yapılmadığını; diğer taraftan, 24.06.2017 tarihinde meydana gelen acı olayın öncesinde, müteveffa ve müteveffa gibi E. T. tarafından öldürülen diğer 3 eczacı ile E. T. arasında bir takım sorunların söz konusu olduğunu, ancak yine davalı Kurum tarafından herhangi bir müdahalede bulunulmadığını; adı geçen kişinin, yapılan bir şikayetten dolayı soruşturma geçirdiğini, bu soruşturmadan dolayı müteveffa kişilere yönelik husumet beslemeye başladığını; kendisi sadece tekniker olmasına ve yetkili kişilerce herhangi bir resmi veya yazılı görevlendirmesi olmamasına karşın, yine yetkili kişilerce eczane birim sorumlusuymuş gibi hareket etmesinin sağlandığını; bu durumun ceza yargılamasını yapan Ankara 7. Ağır Ceza Mahkemesinin 2016/330 Esas, 2017/167 Karar sayılı ilamında da değerlendirildiğini; ayrıca, meydana gelen olayda sadece müvekkillerin eşi ve babası H.T.'ün vücudunda 4, öldürülen diğer eczacıların vücutlarında 22 adetten fazla ateşli silah mermi çekirdeği giriş yarası tespit edildiğini, silah seslerinin tüm binada yankılandığını, ancak anılan binada güvenlik görevlisi bulunmadığı gibi, silah seslerini duyarak gelen davalı Kurumda çalışan güvenlik personeli de olmadığını, dolayısıyla davalı Kurumun güvenlikle ilgili gerekli tedbirleri de almadığının sabit olduğunu; Ağır Ceza Mahkemesi ilamında yapılan değerlendirmeden açıkça görüleceği üzere, sorumlular tarafından alınması gereken önlemlerin alınmadığını, E.T.'in silahının işyerinde bulunmasının göz ardı edildiğini, müteveffa ile E.T. arasındaki sorunun çözüme kavuşturulmadığını, bunlardan dolayı söz konusu olayın meydana geldiğini ve müvekkili G.T.'ün hayat arkadaşını, diğer müvekkillerin babalarını, A. T.'ün ise oğlunu kaybettiğini ve derinden sarsıldıklarını ifade ederek; ölüm olayı nedeniyle müvekkillerinin uğramış oldukları zararlara istinaden müteveffanın eşi G. T.'e 25.000,00 TL, müteveffanın kızları C. T.'e 25.000,00 TL, M.P.T.'e 25.000,00 TL, müteveffanın annesi A.T.'e 25.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle 23.6.2017 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili, süresinde verdiği cevap dilekçesinde davada idari yargının görevli olduğunu ileri sürerek görev itirazında bulunmuştur.

ANKARA 22.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 6.12.2017 günlü 1.celsede ve E:2017/306 sayı ile, "adam çalıştıranın sorumluluğuna istinaden manevi tazminat istemine ilişkin davada, dava şartlarının mevcut olduğu" gerekçesiyle davalı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı İdare vekilinin, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemini içeren başvurusu üzerine, dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; "(…) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Temel hak ve hürriyetlerin korunması" başlıklı 40. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Kişinin, resmî görevliler tarafından vâki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır" hükmü getirilmiş ve

125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten, aynı maddenin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlandıktan sonra 129. maddesinin beşinci fıkrasında; "Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir." hükmü yer almıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişilerin uğradıkları zararlar" başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrasında ise; "Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar." hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde de idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

İdare, kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Olayda; kamu personelinin aynı yerde görev yapan başka bir kamu görevlisini işyerinde görev sırasında öldürmesi durumu söz konusu olmakla birlikte bu şahıslar arasında evveliyatı olup, disiplin soruşturmasına da konu edilen sıkıntılar bilindiği halde idarenin yeterince müdahale etmediği, olaydan önce silah ve mermilerin işyerine getirildiğinin eczane birim sorumlusunca bilindiği halde herhangi bir işlem yapılmadığı ve tabanca ve mermilerin görev yerine sokulmasının idarenin güvenlik tedbirlerinin olmadığının göstergesi olduğu iddiaları ileri sürülmüştür.

Kamu görevlilerinin görevlerini yerine getirirken mevzuatın, üstlenilen ödevin ve yürütülen hizmetin kural, usul ve gereklerine aykırı olarak, kendilerine izafe edilebilecek boyutta ve biçimde kusurları olmakla birlikte; bu eylemleri gerçekleştirirken resmi yetki, görev ve olanaklarından yararlanarak ve onları kullanarak hareket etmeleri sonucunda; idaresiyle bütünleştiği ve sonuç olarak; oluşan zarar, hizmetin yürütülmesi sırasında ortaya çıktığından, idare yönünden de hizmet kusurunu oluşturmaktadır.

Başka bir deyişle görev sırasında bir kamu görevlisinin, diğer bir kamu görevlisine verdiği zararda, idarenin hizmet kusuru olup olmadığının tespitinin yetkili ve uzman olan idari yargı yerince yapılması gerektiği şüphesizdir.

Bu durumda, uğranıldığı ileri sürülen zarar, idarenin hizmet kusuru iddiasına dayandığından uyuşmazlığın görümü ve çözümünün idari yargının görevine girdiği…"gerekçesiyle; 2247 sayılı Yasanın 10'uncu maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmış ve görev konusunun incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesi'nden istemiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'ndan yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; "(…)Anayasa'nın 125/son madde ve fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğu kurala bağlanmıştır.

Öte yandan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 3. maddesinde, her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemelerinin bakacağı hükmüne, geçici 1. maddesinde ise, bu Kanunun yargı yolu ve göreve ilişkin hükümlerinin, Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki tarihte açılmış olan davalarda uygulanmayacağı hükmüne yer verilmiş, bu Kanunun 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptali amacıyla açılan davada, Anayasa Mahkemesi, 16/02/2012 tarihli ve E.2011/35, K.2012/23 sayılı kararıyla; dava konusu kuralla, sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddi zararlar ile buna bağlı manevi zararların ve ölüm nedeniyle oluşan maddi ve manevi zararların tazmini konusunun kapsama alındığı ve bu tazminat davalarına bakma görevinin asliye hukuk mahkemelerine verildiği; buna göre, aynı idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararların kapsama alınmadığı; sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davalarının idari yargıda görülmeye devam edeceği; bu durumda, idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesinin yargılamanın bütünlüğünü bozacağı; ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda, idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşabileceği; esasen idare hukukunda var olan hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk kavramlarının, kişilerin gördüğü zararların tazmininde kullanılan ve kişilerin idare karşısında korunma kapsamını genişleten kavramlar olduğu; idare hukukunda, idarenin hiçbir kusuru olmasa da sosyal risk, terör eylemleri, fedakarlığın denkleştirilmesi gibi kusursuz sorumluluğa ilişkin kavramlara dayanılarak kişilerin uğradığı zararların tazmin edilmesinin mümkün olduğu; özel hukuk alanındaki kusursuz sorumluluk hallerinin ise belirli konular için düzenlendiği ve sınırlı olduğu; idarenin idare hukuku esaslarına dayanarak tesis ettiği tartışmasız bulunan eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlara ilişkin davaların idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle, yukarıda belirtildiği gibi, aynı idari eylem, işlem veya sorumluluk sebebinden kaynaklanan zararların tazminine ilişkin davaların farklı yargı yerlerinde görülmesinde kamu yararı ve haklı neden olduğunun söylenemeyeceği gerekçesiyle iptaline karar vermiştir.

Davacılar tarafından, zararın, kamu idaresi olan Üniversite hastanesinde görev yapan sağlık çalışanlarının sağlık hizmetini gereği gibi yürütmediğinden kaynaklandığı; dolayısıyla, idarenin doğan zarardan hizmet kusuru ilkesi uyarınca sorumluluğunun bulunduğu ileri sürülmüştür.

Bu duruma göre, hastanenin kamu hizmetini yürüttüğü sırada kişilere verdiği zararın tazmini istemiyle açılan bu davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde "idari dava türleri" arasında sayılan "idari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası" kapsamında, idari yargı yerlerince yapılacağı açıktır.

Bu nedenle, Danıştay Başsavcılığının 2247 sayılı Kanunun 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Ankara 22. Asliye Hukuk Mahkemesinin 06/12/2017 tarihli ve 2017/306 Esas sayılı görevlilik kararının

kaldırılmasına karar verilmesi …"gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 22.10.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine, Danıştay Başsavcısı'nca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşıldığından ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi Eczane Biriminde görev yapan eczacı H. T.'ün, aynı yerde görev yapan tekniker E. T. tarafından görev yerinde tabanca ile öldürülmesi nedeniyle uğranılan manevi zararın karşılığında; ölenin eşi, çocukları ve annesi tarafından toplam 100.000,00 TL manevi tazminata yasal faiziyle birlikte hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Temel hak ve hürriyetlerin korunması" başlıklı 40. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Kişinin, resmî görevliler tarafından vâki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır" hükmü getirilmiş ve 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten, aynı maddenin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlandıktan sonra 129. maddesinin beşinci fıkrasında; "Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir." hükmü yer almıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişilerin uğradıkları zararlar" başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrasında ise; "Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar." hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde de idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. maddesinde, her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemelerinin bakacağı hükmüne, geçici 1. maddesinde ise, bu Kanunun yargı yolu ve göreve ilişkin hükümlerinin, Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki tarihte açılmış olan davalarda uygulanmayacağı hükmüne yer verilmiş, bu Kanunun 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptali amacıyla açılan davada, Anayasa Mahkemesi, 16.2.2012 tarih ve E:2011/35, K:2012/23 sayılı kararıyla: dava konusu kuralla, sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddi zararlar ile buna bağlı manevi zararların ve ölüm nedeniyle oluşan maddi ve manevi zararların tazmini konusunun kapsama alındığı ve bu tazminat davalarına bakma görevinin asliye hukuk mahkemelerine verildiği; buna göre, aynı idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararların kapsama alınmadığı; sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davalarının idari yargıda görülmeye devam edeceği; bu durumda, idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesinin yargılamanın bütünlüğünü bozacağı; ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda, idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşabileceği; esasen idare hukukunda var olan hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk kavramlarının, kişilerin gördüğü zararların tazmininde kullanılan ve kişilerin idare karşısında korunma kapsamını genişleten kavramlar olduğu; idare hukukunda, idarenin hiçbir kusuru olmasa da sosyal risk, terör eylemleri, fedakarlığın denkleştirilmesi gibi kusursuz sorumluluğa ilişkin kavramlara dayanılarak kişilerin uğradığı zararların tazmin edilmesinin mümkün olduğu; özel hukuk alanındaki kusursuz sorumluluk hallerinin ise belirli konular için düzenlendiği ve sınırlı olduğu; idarenin idare hukuku esaslarına dayanarak tesis ettiği tartışmasız bulunan eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlara ilişkin davaların idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle, yukarıda belirtildiği gibi, aynı idari eylem, işlem veya sorumluluk sebebinden kaynaklanan zararların tazminine ilişkin davaların farklı yargı yerlerinde görülmesinde kamu yararı ve haklı neden olduğunun söylenemeyeceği gerekçesiyle iptaline karar vermiştir.

Dava konusu olayda; davacıların yakını olan kamu personelinin aynı yerde görev yapan başka bir kamu görevlisi tarafından, işyerinde ve görev sırasında öldürdüğü; davacılar vekili tarafından; öldüren kişi ile ölen/öldürülen kişi/kişiler arasında, disiplin soruşturmasına da konu sıkıntıların bulunduğu; öldüren kişinin, davacıların yakınına husumet beslediği hususlarının bilindiği halde, idarenin olaya yeterince müdahale etmediği; olaydan önce, silah ve mermilerin işyerine getirildiğinin birim sorumlularınca bilindiği halde herhangi bir işlem yapılmadığı; tabanca ve mermilerin görev yerine sokulmasının idarenin güvenlik tedbirlerinin olmadığını gösterdiği; saldırı olayı sırasında da güvenlik elemanlarının olaya müdahale edemediği ileri sürülerek, uğranılan manevi zararın; davalı idarece tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu duruma göre, davalı idarenin kamu hizmetini yürüttüğü sırada kişilere verdiği zararın tazmini istemiyle açılan bu davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerekmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamında bulunan

tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevlidir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısınca yapılan başvurunun kabulü ile davalı idare vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin Ankara 22.Asliye Hukuk Mahkemesinin 6.12.2017 günlü ve E:2017/306 sayılı kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı idare vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin Ankara 22.Asliye Hukuk Mahkemesinin 6.12.2017 günlü ve E:2017/306 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 22.10.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ